

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการผิดชำระหนี้บัตรสินเชื่อเกษตรกร ธ.ก.ส. สาขาระโนด จังหวัดสงขลา

Factors Affecting Thai Farmer Card Debt Default of Bank for Agriculture and Agricultural Co-Operatives Ranod Branch, Songkhla Province

อาริษา โพนุกูล Arisa Phochanukoon¹

กลางใจ แสงวิจิตร Klangjai Sangwichitr²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการผิดชำระหนี้บัตรสินเชื่อเกษตรกร ธ.ก.ส. สาขาระโนด จังหวัดสงขลา เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับลูกหนี้บัตรสินเชื่อเกษตรกร ธ.ก.ส. สาขาระโนด จำนวน 217 ราย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ความถี่ ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการหาค่าความแปรปรวนทางเดียว

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการผิดชำระหนี้บัตรสินเชื่อเกษตรกร ธ.ก.ส. สาขาระโนด จังหวัดสงขลาโดยรวมพบว่าปัจจัยภายนอกส่งผลกระทบต่อการผิดชำระหนี้บัตรสินเชื่อเกษตรกรในระดับมาก ส่วนปัจจัยปัจจัยที่เกิดจากธนาคารส่งผลกระทบในระดับปานกลาง และปัจจัยที่เกิดจากตัวลูกหนี้ส่งผลกระทบในระดับน้อย

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการผิดชำระหนี้บัตรสินเชื่อเกษตรกรโดยจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคลพบว่า อายุ รายได้เฉลี่ยครัวเรือนต่อเดือน รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือนต่อเดือน และจำนวนหนี้สินรวมครัวเรือนมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: บัตรสินเชื่อเกษตรกร

¹หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ Email : Arisaz1987@gmail.com

²ดร.อาจารย์ที่ปรึกษา สาขาวิชาการเงิน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ Email : Klangjai.s@psu.ac.th

Abstract

The objective of research was to study factors affecting Thai Farmer Card debt default of Bank for Agriculture and Agricultural Co-Operatives Ranod branch, Songkhla Province. A questionnaire was used for data collection. The sample was receivables farmer cardholders with Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives Ranod district, Songkhla province for 217 samples. A data was analyzed by using mean, frequency, percent, standard deviation and One Way ANOVA.

The results were found the factors affecting Thai Farmer Card debt default of Bank for Agriculture and Agricultural Co-Operatives Ranod branch, Songkhla Province was on external factor at a high level, the factor from bank at a medium level and factor from debtor at a low.

The Personal information that factors affecting Thai Farmer Card debt default of Bank for Agriculture and Agricultural Co-Operatives Ranod branch, Songkhla Province was on age, the average householder income per month, average monthly household expenditure and total household debt were statistically and significantly different at the level of 0.05

Keywords: Thai Farmer Card

บทนำ

ในปี พ.ศ.2555 ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรได้รับมอบหมายจากรัฐบาลให้ดำเนินโครงการบัตรสินเชื่อเกษตรกร ซึ่งเป็นโครงการที่จัดทำขึ้นเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในการซื้อปัจจัยการผลิตทางการเกษตรและสิ่งของที่จำเป็นในครัวเรือน รวมถึงการแก้ปัญหาต้นทุนการผลิตทางการเกษตร และลดการพึ่งพาหนี้สินนอกระบบของเกษตรกรไทย โดยธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรทำหน้าที่ในการแจกจ่ายบัตรสินเชื่อเกษตรกร และอำนวยความสะดวกในการให้วงเงินสำหรับเกษตรกรสามารถใช้จ่ายผ่านบัตรสินเชื่อแทนการชำระด้วยเงินสดกับทางร้านค้าที่ขึ้นทะเบียนไว้กับธนาคาร (ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร, 2556)

ภาพรวมผลการดำเนินงานโครงการบัตรสินเชื่อเกษตรกรทั่วประเทศตั้งแต่เริ่มต้นโครงการปีพ.ศ. 2555 จนถึงเดือนมีนาคม 2559 มีเกษตรกรสนใจสมัครขอมีบัตรสินเชื่อเกษตรกรจำนวน 4,532,375 ราย ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร อนุมัติออกบัตรจำนวน 4,224,927 ราย คิดเป็นวงเงินอนุมัติ 70,545.62 ล้านบาท โดยส่งมอบบัตรให้แก่เกษตรกรลูกค้า 4,223,763 ราย ลูกค้าเปิดใช้งาน 3,566,646 ราย และขอใช้บัตรซื้อปัจจัยการผลิตสะสมปีบัญชี 2558 เป็นจำนวนเงินรวมทั้งสิ้น 28,895.60 ล้านบาท โดยมียอดลูกหนี้บัตรสินเชื่อเกษตรกรคงเหลือ 21,657.28 ล้านบาท (ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร, 2559)

ลูกหนี้บัตรสินเชื่อเกษตรกรมีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้นในทุกปี โดยในปีบัญชี 2558 ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร มียอดลูกหนี้บัตรสินเชื่อเกษตรกรคงเหลือ 31.19 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2557 จำนวน 1.83 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 6.23 ส่งผลให้ธนาคารต้องกันเงินสำรองเป็นค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเพิ่มขึ้นในปีบัญชี 2558 เป็นจำนวน 5.24 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 1.16 ของปริมาณการเพิ่มขึ้นของค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ซึ่งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเป็นการกันเงินสำรองไว้สำหรับหนี้ที่ธนาคารคาดว่าจะเรียกเก็บจากลูกหนี้ไม่ได้ จากปัญหาการเพิ่มขึ้นของลูกหนี้บัตรสินเชื่อเกษตรกรและการค้างชำระบัตรสินเชื่อเกษตรกรที่มีอายุมากกว่า 1 เดือน ดังกล่าวข้างต้นสะท้อนการใช้จ่ายผ่านบัตรสินเชื่อเกษตรกรที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น แต่ความสามารถของเกษตรกรในการชำระหนี้ที่เกิดจากการใช้จ่ายผ่านบัตรสินเชื่อเกษตรกรลดน้อยลง ในด้านธนาคารการเพิ่มขึ้นของลูกหนี้ค้างชำระบัตรสินเชื่อเกษตรกรถือเป็นการเพิ่มความเสี่ยงด้านสินเชื่อ เพราะหนี้ที่มีอายุเกิน 1 เดือนจะเป็นหนี้ที่ธนาคารคาดว่าจะไม่สามารถเรียกเก็บจากลูกหนี้ได้ทำให้ธนาคารต้องกันเงินสำรองเป็นค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเพิ่มขึ้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการผลิตชำระหนี้บัตรสินเชื่อเกษตรกรว่าเกิดจากปัจจัยใดบ้าง

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการผลิตชำระหนี้บัตรสินเชื่อเกษตรกร ธ.ก.ส. สาขา
ระโนด จังหวัดสงขลา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการผลิตชำระหนี้บัตรสินเชื่อเกษตรกร ธ.ก.ส. สาขา
ระโนด จังหวัดสงขลา

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตการศึกษาของการวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการผลิตชำระหนี้
บัตรสินเชื่อเกษตรกร ธ.ก.ส. สาขา ระโนด จังหวัดสงขลา ขอบเขตเนื้อหาประกอบด้วย ปัจจัยที่เกิดจาก
ตัวลูกหนี้ ปัจจัยภายนอก และปัจจัยที่เกิดจากธนาคาร โดยมุ่งศึกษาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างในเขตอำเภอ
ระโนด จังหวัดสงขลา และใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลระหว่างเดือน กุมภาพันธ์ – มิถุนายน 2559

ทบทวนวรรณกรรม

บัตรสินเชื่อเกษตรกร

บัตรสินเชื่อเกษตรกรเป็นนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการให้เกษตรกรมีวงเงินสินเชื่อไว้ในบัตร
สินเชื่อเกษตรกร เพื่อใช้แทนเงินสดในการจัดซื้อปัจจัยการผลิตของเกษตรกรและเครื่องอุปโภคที่จำเป็น
ในครัวเรือนในราคาอุดหนุนผ่านร้านค้าที่ขึ้นทะเบียนไว้กับธนาคาร(ธนาคารเพื่อการเกษตรและ
สหกรณ์การเกษตร, 2556)

วัตถุประสงค์บัตรสินเชื่อเกษตรกร

- 1) เพื่อให้เกษตรกรมีความสะดวก รวดเร็ว ในการใช้บริการสินเชื่อของ ธ.ก.ส. เพื่อซื้อวัสดุ
อุปกรณ์การเกษตรผ่านบัตรสินเชื่อเกษตรกร
- 2) เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายในการจัดหาปัจจัยการผลิตของเกษตรกรลูกค้า
- 3) เพื่อเพิ่มช่องทางการจัดหาปัจจัยการผลิตให้แก่เกษตรกรลูกค้า
- 4) เพื่อสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของเกษตรกรลูกค้าจากมิจฉาชีพ
- 5) เพื่อสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า โดยการเพิ่มช่องทางการให้บริการสินเชื่อผ่านบัตร
สินเชื่อเกษตรกร

แนวคิดเกี่ยวกับมูลเหตุหนี้ค้างชำระ

แนวคิดเกี่ยวกับ มูลเหตุของการค้างชำระหนี้ (ชนินทร์ พิทยาวิวิธ, 2534) กล่าวว่า การค้างชำระหนี้ของลูกหนี้ เป็นสิ่งที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ แม้จะมีขั้นตอนการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้กู้ยืมอย่างละเอียด แต่ยังมีปัจจัยอื่นๆ ที่ส่งผลกระทบต่อทำให้ลูกหนี้ไม่สามารถชำระหนี้คืนได้ตามสัญญา ซึ่งสาเหตุการค้างชำระหนี้ พอจะสรุปได้ดังนี้

1. เกิดจากปัจจัยภายนอก ซึ่งเป็นปัจจัยอยู่นอกเหนือการควบคุม หากปัจจัยภายนอกมีการเปลี่ยนแปลง ย่อมส่งผลกระทบต่อหนี้ ได้แก่ ภาวะเศรษฐกิจ นโยบายรัฐบาล ค่านิยมและเทคโนโลยี และภัยธรรมชาติ หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดคิด

2. เกิดจากปัจจัยภายใน เป็นปัจจัยที่เกิดขึ้นจากตัวผู้ปล่อยสินเชื่อ และสามารถควบคุมการเปลี่ยนแปลงได้ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงของอัตรา การประเมินราคาหลักทรัพย์ที่ใช้ค้ำประกันเงินกู้สูงเกินความเป็นจริง ระบบการติดตามและควบคุมหนี้ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ และขั้นตอนการพิจารณาสินเชื่อไม่มีการถ่วงรอนที่ดี

3. เกิดจากตัวผู้กู้ ได้แก่ ผู้กู้นำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม การย้ายถิ่น ถูกเลิกจ้างงาน การเปลี่ยนงานทำให้ไม่สามารถรับภาระหนี้ที่มีได้ ผู้กู้ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย กู้ยืมเงินจากหลายแหล่งเงินกู้ และลูกหนี้เจตนาไม่ชำระหนี้ หรือนำเงินไปชำระหนี้อื่นก่อน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (2537) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการชำระคืนหนี้เงินกู้ของลูกค้า ผลการศึกษาพบว่า สาเหตุที่ทำให้ลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ตามกำหนดเวลาชำระคืนได้แก่ 1. สาเหตุมาจากตัวลูกหนี้ ได้แก่ ลูกหนี้ไม่ได้ใช้เงินกู้ตามวัตถุประสงค์การกู้ยืม ลูกหนี้เจตนาบิดพลิ้วไม่ชำระหนี้ หรือนำเงินไปชำระหนี้อื่นแทน และลูกหนี้ไม่พอใจพนักงานธนาคาร 2. สาเหตุมาจากปัจจัยภายนอก ได้แก่ ผลผลิตได้รับความเสียหายจากภัยธรรมชาติ เช่น ฝนแล้ง น้ำท่วม ลมพายุ โรคระบาด ศัตรูพืช ไฟไหม้ 3. สาเหตุมาจากพนักงานธนาคาร เช่น พนักงานธนาคารประพฤติตนไม่เหมาะสม ลูกหนี้ไม่ได้รับความสะดวกในการชำระหนี้ พนักงานไม่มีการติดตามทวงหนี้จากลูกหนี้ และสาเหตุจากนโยบายของรัฐบาล

ประจักษ์ สุวรรณรัตน์ (2552) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของกลุ่มลูกค้าสินเชื่อธนาคารทหารไทย สาขาระโนด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้าสินเชื่อธนาคารทหารไทย สาขาระโนด ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ประกอบด้วย รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน การกู้ยืมหนี้จากแหล่งอื่น และปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ ระยะเวลาทำสัญญาเงินกู้ วิธีการชำระหนี้ และเงื่อนไขการชำระหนี้ มีอิทธิพลต่อ

ความสามารถในการชำระหนี้ ปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้ของลูกค้า ได้แก่ อัตราดอกเบี้ยที่สูง และภาวะเศรษฐกิจซบเซาจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง

ปฐม ทันใจ (2544) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาหนี้สินของเกษตรกร กรณีลูกหนี้ค้างชำระของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาแม่สรวย จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า ลูกหนี้ส่วนใหญ่เป็นชาย เป็นลูกค้าปกติ อายุระหว่าง 41-50ปี ระดับการศึกษาจบชั้นป. 4 สถานภาพสมรส ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกร พบว่า ปัจจัยด้านรายได้จากการทำการเกษตร ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อปีมากกว่า 45,000 บาทขึ้นไป ปัจจัยปริมาณหนี้เงินกู้ของเกษตรกร พบว่าส่วนใหญ่ มีหนี้เงินกู้มากกว่า 90,000 บาท ผลการทดสอบสมมติฐานการชำระหนี้เงินกู้ตามปกติและที่ค้างชำระของเกษตรกร พบว่า การส่งชำระหนี้เงินกู้ ขึ้นอยู่กับรายได้ การส่งชำระหนี้เงินกู้มีความสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์การใช้เงินกู้ และ ขึ้นอยู่กับปริมาณของการกู้เงิน

ทิพย์ญา ภิรมย์ และบุษกร ถาวรประสิทธิ์ (2554) ได้ศึกษาเรื่อง การผัดนัดชำระหนี้ของครัวเรือน กรณีศึกษาอำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการผัดนัดชำระหนี้ของครัวเรือน ในเขตอำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการศึกษาพบว่า อาชีพเกษตรกรเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการผัดนัดชำระหนี้ของครัวเรือน เนื่องจากการทำการเกษตรต้องอาศัยปัจจัยทางธรรมชาติ ซึ่งปัจจุบันมีความแปรปรวนไม่แน่นอน ส่งผลให้รายได้ของครัวเรือนไม่เพียงพอต่อรายจ่าย ทำให้ระยะเวลาการชำระหนี้มีความล่าช้า และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ตลอดจนนโยบายด้านเศรษฐกิจ มีผลทำให้รายจ่ายของครัวเรือนเพิ่มมากขึ้น ทำให้ความสามารถในการชำระหนี้ลดลง ระยะเวลาในการชำระหนี้เพิ่มขึ้น จนเป็นผลให้เกิดการผัดนัดชำระหนี้ของครัวเรือน

อัจฉราวดี จันทร์ดวงโต (2556) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ล่าช้าของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ทำให้ลูกหนี้ชำระเงินกู้ล่าช้า แบ่งเป็น 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยภายนอก และปัจจัยที่เกิดจากตัวลูกค้า ปัจจัยภายนอกได้แก่ ภัยธรรมชาติ ปัญหาจากภัยธรรมชาติ เช่น การเกิดภัยแล้งทำให้ผลผลิตออกน้อย น้ำท่วมพื้นที่ทำกินทำให้จำหน่ายผลผลิตไม่ได้ ลมพายุ ศัตรูพืช เกิดโรคระบาด ราคาพืชผลการเกษตรตกต่ำ ปัจจัยของตัวลูกค้า ได้แก่การมีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายในครัวเรือน และมีต้นทุนในการผลิตสูง

กรอบแนวคิดการศึกษา

1) ปัจจัยภายในที่เกิดจากตัวลูกหนี้

- การใช้เงินกู้ผิดวัตถุประสงค์
- ลูกหนี้เจตนาไม่ชำระหนี้

- การนำเงินไปชำระหนี้อื่นๆก่อน
- ลูกหนี้ไม่ทราบเงื่อนไขการชำระหนี้
- ต้นทุนในการผลิตสูง

2) ปัจจัยภายนอก

- ภาวะเศรษฐกิจ
- การเกิดภัยธรรมชาติ
- นโยบายรัฐบาล

3) ปัจจัยที่เกิดจากธนาคาร

- อัตราดอกเบี้ย
- ระบบการติดตามทางหนี้ไม่มีประสิทธิภาพ
- การอนุมัติวงเงินกู้สูงเกินไป
- ระยะเวลาการชำระหนี้ไม่เหมาะสม
- ระบบการควบคุมตรวจสอบร้านค้าที่ขึ้นทะเบียนของธนาคารไม่รัดกุม
- ระบบการรับชำระหนี้ของธนาคารทำให้ลูกหนี้ไม่ได้รับความสะดวก
- พนักงานธนาคารประพฤตินไม่เหมาะสม

วิธีการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการผิดชำระหนี้บัตรเครดิตเชิงตรรกะ ร.ก.ส. สาขาระโนด จังหวัดสงขลา ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือน กุมภาพันธ์ 2559 - มิถุนายน 2559 โดยเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นลูกหนี้ผู้ใช้บัตรเครดิตที่มีหนี้ค้างชำระมากกว่า 1 เดือนขึ้นไปกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาระโนด จำนวน 217 ตัวอย่าง ใช้การสุ่มแบบเจาะจง (Purposive sampling)

ในส่วนของการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์ซึ่งจะแบ่งออกเป็น ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้สถิติแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ในการวิเคราะห์ ข้อมูล ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการผิดชำระหนี้บัตรเครดิต ร.ก.ส. สาขาระโนด จังหวัดสงขลา ใช้สถิติแจกแจงค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าร้อยละ (Percentage) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อวัดระดับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการผิดชำระหนี้บัตรเครดิต ใช้ t-test ในการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสองตัวแปร และการวิเคราะห์

ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ในการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการผลิตชำระหนี้บัตรเครดิตเชิงเกษตรกรในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัย

ข้อมูลส่วนบุคคล

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 41-50 ปี สถานภาพสมรส มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 3 คน รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือน 10,001-20,000 บาท มีรายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือนต่อเดือน 10,001-20,000 บาท มีจำนวนหนี้สินรวมต่อครัวเรือนต่ำกว่า 50,000 บาท

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการผลิตชำระหนี้บัตรเครดิตเชิงเกษตรกร

1) ด้านปัจจัยภายนอกโดยรวมส่งผลกระทบต่อการผลิตชำระหนี้บัตรเครดิตเชิงเกษตรกรในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าภาวะเศรษฐกิจมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การเกิดภัยธรรมชาติ และนโยบายรัฐบาลมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2) ด้านปัจจัยที่เกิดจากธนาคารโดยรวมพบว่าส่งผลกระทบต่อการผลิตชำระหนี้บัตรเครดิตเชิงเกษตรกรในระดับปานกลาง ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อัตราดอกเบี้ย ระบบการรับชำระหนี้ของธนาคารทำให้ลูกหนี้ไม่ได้รับความสะดวก และพนักงานธนาคารประพฤติตนไม่เหมาะสม ส่วนปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การอนุมัติวงเงินกู้สูงไป

3) ด้านปัจจัยที่เกิดจากตัวลูกหนี้โดยรวมพบว่า ปัจจัยต้นทุนในการผลิตสูง ส่งผลกระทบต่อการผลิตชำระหนี้บัตรเครดิตเชิงเกษตรกรในระดับมาก และปัจจัยที่ลูกหนี้เจตนาไม่ชำระหนี้ส่งผลกระทบต่อการผลิตชำระหนี้บัตรเครดิตเชิงเกษตรกรในระดับน้อยที่สุด

บทสรุป วิจารณ์ และข้อเสนอแนะ

อภิปรายผล

ผลการศึกษาข้อมูลส่วนบุคคลของลูกหนี้บัตรเครดิตเชิงเกษตรกร ธ.ก.ส. สาขาระโนด จังหวัดสงขลาโดยรวมพบว่า อายุ รายได้เฉลี่ยครัวเรือนต่อเดือน รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือนต่อเดือน จำนวนหนี้สินรวมต่อครัวเรือนที่แตกต่างกัน ส่งผลกระทบต่อการผลิตชำระหนี้บัตรเครดิตเชิงเกษตรกร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปฐม ทันใจ(2544) ได้ศึกษาปัญหาหนี้สินของเกษตรกร กรณีลูกหนี้ค้างชำระของ ธ.ก.ส. สาขาแม่สรวย จังหวัดเชียงราย ในด้านลูกหนี้ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 41-50ปี สถานภาพสมรส มีรายได้ต่อปีมากกว่า 45,000 บาทขึ้นไป และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประจักษ์ สุวรรณรัตน์ (2552) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของกลุ่มลูกค้าสินเชื่อธนาคารทหารไทย สาขาระโนด ในด้านรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน รายได้เฉลี่ยต่อเดือนมีอิทธิพลต่อความสามารถในการชำระหนี้

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการผลิตข้าวเหนียวบัตร์สินเชื้อ ธ.ก.ส.สาขาระโนด จังหวัดสงขลาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปัจจัยภายนอก เป็นปัจจัยที่อยู่ในระดับมากเป็นอันดับหนึ่งรองลงมาคือ ปัจจัยที่เกิดจากธนาคาร และปัจจัยที่เกิดจากตัวลูกหนี้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาหนี้ค้างชำระของ ชนินทร์ พิทยาวิวิธ (2550) ซึ่งได้อธิบายไว้ว่า สาเหตุที่ทำให้เกิดหนี้ที่มีปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากสาเหตุ ปัจจัยภายนอก ปัจจัยที่เกิดจากตัวลูกหนี้ และปัจจัยจากสถาบันการเงิน สามารถแยกพิจารณาเป็นรายด้าน ได้ดังนี้

1) ปัจจัยภายในที่เกิดจากลูกหนี้ ได้แก่ ต้นทุนการผลิตสูงเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการผลิตข้าวเหนียวบัตร์สินเชื้อเกษตรกรในระดับมากสอดคล้องกับงานวิจัยของอัจฉราวดี จันทร์ดวงโต (2556) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ล่าช้าของลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่เกิดจากตัวลูกค้าได้แก่ ต้นทุนในการผลิตสูง เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ล่าช้า รองลงมาคือ ลูกหนี้ไม่ทราบเงื่อนไขการชำระหนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของประจักษ์ สุวรรณรัตน์ (2552) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของกลุ่มลูกค้าสินเชื่อธนาคารทหารไทย สาขาระโนด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้าสินเชื่อธนาคารทหารไทย สาขาระโนด ผลการศึกษาพบว่า เงื่อนไขการชำระหนี้มีอิทธิพลต่อความสามารถในการชำระหนี้ ประกอบกับลูกหนี้บัตร์สินเชื้อเกษตรกร ธ.ก.ส สาขาระโนด ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเพาะปลูกข้าว ในปัจจุบันปัจจัยการผลิต เช่น เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ยเคมี ยาปราบศัตรูพืช มีราคาสูง ในขณะที่ผลผลิตจำหน่ายได้ในราคาที่ต่ำลงทำให้เกษตรกรได้กำไรจากการจำหน่ายผลผลิตลดน้อยลงจนเหลือไม่เพียงพอต่อการชำระหนี้ ทำให้เกิดปัญหาหนี้ค้างชำระ แนวทางการแก้ไขคือเกษตรกรต้องลดต้นทุนการปลูกข้าวโดยการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยอินทรีย์ แทนปุ๋ยเคมี ใช้สารสกัดจากธรรมชาติแทนยาฆ่าแมลงศัตรูพืช ปลูกพืชอื่นทดแทนที่มีราคาดีกว่า อาทิเช่น พริก อ้อย และข้าวโพด หรือการปลูกข้าวอินทรีย์ เช่น ข้าวไรท์เบอร์รี่ ข้าวหอมนิล ข้าวสังข์หยด เป็นต้น เพราะเกษตรกรสามารถขายได้ในราคาที่สูง ประกอบกับผู้บริโภคในปัจจุบันหันมาดูแลสุขภาพทำให้ความนิยมในการบริโภคข้าวอินทรีย์เพิ่มสูงตามไปด้วย ซึ่งเป็นแนวทางในการลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มรายได้เพื่อให้เกษตรกรมีกำไรจากการปลูกข้าวเพิ่มมากขึ้นจนเพียงพอต่อการชำระหนี้บัตร์สินเชื้อเกษตรกร

2) ด้านปัจจัยภายนอก ได้แก่ ภาวะเศรษฐกิจ ส่งผลกระทบต่อการผลิตข้าวเหนียวบัตร์สินเชื้อเกษตรกรในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพย์ญา ภิรมย์ และบุษกร ถาวรประสิทธิ์ (2554) ได้ศึกษาการผลิตข้าวเหนียวของครัวเรือนกรณีศึกษาอำเภอพิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ตลอดจนนโยบายด้านเศรษฐกิจ มีผลทำให้รายจ่ายของครัวเรือนเพิ่มมากขึ้น ทำให้ความสามารถในการชำระหนี้ลดลง จนเป็นผลให้เกิดการผลิตข้าวเหนียวนี้ ประกอบกับการยกเลิกโครงการรับจำนำข้าวของ

รัฐบาล ทำให้เกษตรกรได้กำไรจากการขายข้าวลดลงสืบเนื่องจากราคาข้าวเปลือกที่เกษตรกรขายได้มีราคาต่ำลง จนไม่มีเงินเพียงพอต่อการชำระหนี้ที่กู้ยืมมาเพื่อใช้ในการจัดหาปัจจัยการผลิตทางการเกษตร รองลงมาได้แก่การเกิดภัยธรรมชาติ สอดคล้องกับงานวิจัยของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (2537) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาระหนี้เงินกู้ของลูกค้าผลการศึกษาพบว่า สาเหตุที่ทำให้ลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ตามกำหนดเวลาชำระหนี้ได้แก่ สาเหตุมาจากปัจจัยภายนอก ผลผลิตได้รับความเสียหายจากภัยธรรมชาติ เช่น ฝนแล้ง น้ำท่วม ลมพายุ โรคระบาด ศัตรูพืช ไฟไหม้ และสาเหตุจากนโยบายของรัฐบาล เนื่องจากเกษตรกรเป็นอาชีพที่รัฐบาลต้องคอยให้การช่วยเหลือ เพราะราคาพืชผลทางการเกษตร หากปล่อยให้ไปตามกลไกทางการตลาด สินค้าจะจำหน่ายได้ในราคาต่ำ การเปลี่ยนแปลงนโยบายการช่วยเหลือเกษตรกรต่างๆ จึงส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรโดยรวม

3) ด้านปัจจัยที่เกิดจากธนาคาร ได้แก่ อัตราดอกเบี้ย ส่งผลกระทบต่อภาระหนี้บัตรสินเชื่อเกษตรกรในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของประจักษ์ สุวรรณรัตน์ (2552) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของกลุ่มลูกค้าสินเชื่อธนาคารทหารไทย สาขาระโนด พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของกลุ่มลูกค้าสินเชื่อได้แก่ อัตราดอกเบี้ยที่สูงรองลงมาได้แก่ ระยะเวลาชำระหนี้ไม่เหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประจักษ์ สุวรรณรัตน์ (2552) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของกลุ่มลูกค้าสินเชื่อธนาคารทหารไทย สาขาระโนด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้าสินเชื่อธนาคารทหารไทย สาขาระโนด ผลการศึกษาพบว่า ระยะเวลาทำสัญญาเงินกู้ วิธีการชำระหนี้ และเงื่อนไขการชำระหนี้ มีอิทธิพลต่อความสามารถในการชำระหนี้ จะเห็นได้ว่าปัจจุบันอัตราดอกเบี้ยบัตรสินเชื่อเกษตรกรเท่ากับอัตราดอกเบี้ย MRR แต่จะมีเงินกู้บางประเภทที่ได้รับการอุดหนุนจากรัฐบาลทำให้ได้รับการพักชำระหนี้ มีการปรับลดอัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ย MRR ทำให้อัตราดอกเบี้ยบัตรสินเชื่อเกษตรกรที่ใช้อยู่ในปัจจุบันยังอยู่ในอัตราที่สูง ประกอบกับหนี้บัตรสินเชื่อเกษตรกรมีระยะเวลาในการชำระหนี้สั้นกว่าหนี้ปกติคือระยะเวลาปลอดดอกเบี้ย 1 เดือน และต้องชำระหนี้ให้หมดภายในสิ้นปีบัญชีของธนาคาร(31 มีนาคม ของทุกปี) ทำให้เกษตรกรเก็บเกี่ยวผลผลิตไม่ทันภายในวันครบกำหนดชำระหนี้บัตรสินเชื่อเกษตรกร

ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย

1. อัตราดอกเบี้ยบัตรสินเชื่อเกษตรกรในปัจจุบันอยู่ในอัตราที่ค่อนข้างสูง ธนาคารควรมาตรการในการช่วยเหลือ เช่น ลดอัตราดอกเบี้ยบัตรสินเชื่อเกษตรกรให้ต่ำลง การเพิ่มระยะเวลาปลอดดอกเบี้ยบัตรสินเชื่อเกษตรกร การให้เครดิตเงินคืนในอัตราที่สูงขึ้นและเพิ่มสินค้าที่ให้เครดิตเงินคืนให้

หลากหลายมากขึ้น มีโครงการพักชำระหนี้บัตรสินเชื่อเกษตรกร เพื่อเป็นการลดภาระค่าใช้จ่าย และยืดระยะเวลาในการชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้

2. ช่องทางการรับชำระหนี้บัตรสินเชื่อเกษตรกร ธนาคารควรเพิ่มช่องทางการรับชำระหนี้บัตรสินเชื่อเกษตรกรผ่านทางตู้ ATM เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกในการชำระหนี้ให้แก่เกษตรกร และเกษตรกรสามารถชำระหนี้นอกเวลาทำการของธนาคารได้

3. ช่วงที่เกิดภาวะราคาข้าวเปลือกตกต่ำ ธนาคารควรเข้าไปช่วยเหลือในการรับซื้อข้าวเปลือกจากเกษตรกรในราคาที่เหมาะสม นำมาแปรรูปเป็นข้าวสารจำหน่ายเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในการระบายข้าวเปลือกออกจากยุ้งฉางและทำให้เกษตรกรมีกำไรจากการขายข้าวเปลือกมาใช้จ่ายในครัวเรือนและชำระหนี้บัตรสินเชื่อเกษตรกร

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับการศึกษาครั้งต่อไปควรมีการเก็บรวบรวมข้อมูลของลูกหนี้บัตรสินเชื่อเกษตรกรในพื้นที่อำเภอใกล้เคียง เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ความแตกต่างของปัจจัยที่ทำให้เกิดการผิดชำระหนี้บัตรสินเชื่อเกษตรกรในพื้นที่ที่แตกต่างกัน ว่าปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการผิดชำระหนี้บัตรสินเชื่อเกษตรกรแตกต่างกันหรือไม่

เอกสารอ้างอิง

ชนินทร์ พิทยาวิวิช. (2534). *ตลาดการเงินในประเทศไทย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อัมรินทร์พรินต์ติ้งกรุ๊ป.

ทิพย์ญา ภิรมย์, และบุญกร ถาวรประสิทธิ์. (26 พฤศจิกายน 2558). *การผิดนัดชำระหนี้ของครัวเรือนกรณีศึกษาอำเภอพิบูล จังหวัดนครศรีธรรมราช*. เข้าถึงได้จาก <http://www2.tsu.ac.th/ecba/UserFiles/%E0%B8%9A%E0%B8%B8%E0%B8%A9%E0%B8%81%E0%B8%A3.pdf>

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. (2537). *ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาระหนี้เงินกู้ของลูกค้า*

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. (2556). *คู่มือบัตรสินเชื่อเกษตรกร*.

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. (2559). *รายงานสถานะหนี้บัตรสินเชื่อเกษตรกร*.

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร.

ปฐม ทันใจ. (2539). ปัญหาหนี้สินของเกษตรกร กรณีลูกหนี้ค้างชำระของธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตร สาขาแม่รวย จังหวัดเชียงราย. การศึกษาค้นคว้าอิสระคณะ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ประจักษ์ สุวรรณรัตน์. (2552). ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ของกลุ่มลูกค้าสินเชื่อ ธนาคารทหารไทย สาขาระโนด. สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ ธุรกิจเกษตร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

อัจฉราดี จันทร์ดวงโต. (28 มกราคม 2559). ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ค่าเช่าของลูกค้า ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาบึงสามัคคี จังหวัดกำแพงเพชร. เข้าถึง ได้จาก <http://www2.tsu.ac.th/ecba/UserFiles/.pdf>